

Raportti: Palvelurakenneselvitys

Jatkuvasti täydentyvä luonnos, kootaan lopulta viralliseen päätöksentekoon

xx.xx.2025

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Lainsäädäntö, määräykset ja ohjeet	5
2.1 Lasten oikeuksien sopimus.....	5
2.2 Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja.....	6
2.2.1 Varhaiskasvatustilanne.....	6
2.2.2 Varhaiskasvatussuunnitelma	7
2.3 Esi- ja perusopetuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja	8
2.3.1 Perusopetuslaki	8
2.3.2 Oppilas- ja opiskeluhoitolaki.....	8
2.3.3 Opetussuunnitelma	9
2.3.4 Oppilaaksioton perusteet	9
2.3.5 Koulukuljetukset	9
2.4 Yhteys kaupunkistrategiaan	10
3 Karkkilan väestökehitys	12
4 Karkkilan varhaiskasvatus.....	14
4.1 Varhaiskasvatuksen nykytila.....	14
4.2 Varhaiskasvatuksen tulevaisuuden näkymiä.....	15
4.3 Varhaiskasvatuksen kustannuksia	16
5 Karkkilan perus- ja lukio-opetus.....	18
5.1 Perusopetus	18
5.1.1 Kehitys ja nykytila	18
5.1.2 Perusopetuksen tulevaisuuden näkymiä.....	19
5.1.3 Oppilasmäärän koulukohtainen muutos alakouluissa.....	20
5.1.4 Aamu- ja iltapäivätoiminta.....	21
5.1.5 Koulukuljetukset	22
5.2. Lukio-opetus	24
5.2.1 Kehitys ja nykytila / Opiskelijamäärän nykytila ja kehitys	24
5.2.2 Lukio-opetuksen tulevaisuuden näkymät.....	24
5.3 Opetuksen kustannukset	25
6 vapaa-ajan palvelut	26
6.1 Nuorisopalvelut.....	26
6.2 Nuorten työpajatoiminnot	26

6.3 Työväenopisto	27
6.4 Taiteen perusopetus	27
6.4.1 Taloudellinen tuki	27
6.4.2 Tilatarpeet.....	28
7 henkilöstövaikutukset	29
7.1 Vaikutukset varhaiskasvatuksen henkilöstöön.....	29
7.2 Vaikutus perusopetuksen henkilöstöön	29
7.3 Vaikutuksen lukion henkilöstöön.....	29
7.4 Vaikutukset muuhun henkilöstöön.....	29
8 kiinteistöt ja tilat	30
7.1 Varhaiskasvatuksen tilat	30
Högforsin päiväkoti.....	30
Toivikkeen päiväkoti	30
Haukkamäen päiväkoti	30
7.2 Esiopetus- ja koulutilat	30
Nyhkälän koulu	30
Haukkamäen koulu	31
Tuorilan koulu	32
7.3 Vapaa-ajan tilat.....	32
7.3.1 Nuorten työpaja.....	32
7.3.2 Nuorisotila	33
7.3.3 Opistotalo ja kutomo	33
7.4 Kaupungin tilojen kuntoluokitukset.....	33
7.5 Kustannustarkastelut	34
8 palveluverkkovaihtoehdot	36
8.1 Nykytila 0 / jatko ennallaan	36
Lyhyt kuvaus	36
Koonti tiloista.....	36
8.2 Vaihtoehto 1	37
Lyhyt kuvaus	37
Koonti tiloista.....	37
Muutoksen toimeenpano ja aikataulu.....	38
Kustannukset aikavälillä 2026-2030 (kesken).....	38
8.2 Vaihtoehto 2	39
Lyhyt kuvaus	39
Koonti tiloista.....	39

Muutoksen toimeenpano ja aikataulu.....	40
Kustannukset (kesken).....	40
6. Vaikutusten arviointi eri skenaarioissa	41
6.1 Lapsivaikutusten arviointi.....	41
6.2 Kuulemisten toteuttaminen	43
6.3 Koonti ja päätösvaihe	43

1. JOHDANTO

Karkkilan kaupungin sivistystoimen palveluverkkoselvitys on laadittu tukemaan kaupungin päätöksentekoa tilanteessa, jossa väestönkehitys ja taloudelliset realiteetit edellyttävät palvelurakenteen tarkastelua ja mahdollisia muutoksia. Selvityksen tavoitteena on arvioida varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen sekä vapaa-ajan palveluiden nykytilaa, tulevaisuuden tarpeita ja käytettävissä olevia tilaratkaisuja. Lisäksi tarkastellaan palveluverkon kustannuksia ja henkilöstövaikutuksia, sekä esitetään vaihtoehtoisia skenaarioita palveluverkon kehittämiseksi.

Karkkilan väkiluku on ollut viime vuosina laskusuunnassa, mikä heijastuu erityisesti lasten ja nuorten määrään. Väestörakenteen muutokset yhdessä kuntatalouden haasteiden kanssa edellyttävät ennakoivia ja perusteltuja ratkaisuja, jotta palveluiden laatu, saavutettavuus ja taloudellinen kestävyys voidaan turvata myös tulevaisuudessa. Palveluverkkoselvityksellä pyritään luomaan realistinen, tietoon pohjautuva kokonaiskuva siitä, miten sivistystoimen palvelut voidaan järjestää tehokkaasti, oikeudenmukaisesti ja kuntalaisten tarpeet huomioiden.

Selvitystyössä on huomioitu lainsäädännön vaatimukset, tehdyt selvitykset, Karkkilan kaupunkistrategia sekä asukkaiden ja henkilöstön näkemykset. Työn tueksi on koottu laaja-alainen katsaus nykyiseen palveluverkkoon, oppilasennusteisiin, tilojen kuntoon ja käyttöasteeseen sekä kustannuksiin. Lopuksi esitetään vaihtoehtoisia palveluverkkoratkaisuja, joiden vaikutuksia tarkastellaan muun muassa lapsivaikutusten, kustannusten ja henkilöstön näkökulmista.

Palveluverkkoselvitys on osa Karkkilan kaupungin strategista kehittämistyötä. Se tarjoaa päätöksentekijöille tietopohjan, jonka avulla voidaan suunnitella kestäviä ratkaisuja kaupungin sivistyspalvelujen tulevaisuudelle.

Vastuullinen valmistelija:

Sini Lilja

sivistysjohtaja, sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialajohtaja

2. LAINSÄÄDÄNTÖ, MÄÄRÄYKSET JA OHJEET

2.1 Lasten oikeuksien sopimus

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi on kirjattu eri näkökulmien osalta useampaan eri lakiin kuntien tehtäväksi. Tässä kappaleessa todetaan valmisteltavaan asiaan liittyviä lakeja ja ohjeistuksia sekä kaupungin omia strategisia painotuksia paneutumatta niihin sen syvällisemmin.

Lasten oikeudet määritellään YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa, joka on kaikkia alle 18-vuotiaita lapsia koskeva ihmisoikeussopimus. Sopimuksen asettaminen kansallisesti voimaan tarkoittaa, että valtion lainsäädännön ja käytäntöjen tulee olla yhdenmukaisia sopimuksen kanssa. Suomessa sopimus saatettiin osaksi kansallista lainsäädäntöä 20.7.1991.

Sopimuksessa on neljä yleistä periaatetta: syrjimättömyys (artikla 2), lapsen edun huomioiminen (artikla 3), oikeus elämään ja kehittymiseen (artikla 6) ja lapsen näkemysten kunnioittaminen (artikla 12).

Lapsen oikeuksien sopimuksessa on myös artikloja (28, 29), jotka liittyvät erityisesti lapsen oikeuteen saada laadukasta koulutusta. Sopimus on kokonaisuudessaan luettavissa esimerkiksi Unicefin verkkosivuilla: https://unicef.studio.crasman.fi/pub/public/pdf/LOS_A5fi.pdf

Lapsivaikutusten arviointia kunnassa edellyttää mm. seuraava lainsäädäntö

- Varhaiskasvatustaki: 4 § lapsen edun ensisijaisuus; 24 § varhaiskasvatuksen arviointi
- Perusopetuslaki: 3 a § lapsen edun ensisijaisuus; 21 § koulutuksen arviointi
- Lukiolaki: 2 § lapsen edun ensisijaisuus; 56 § koulutuksen arviointi
- Laki ammatillisesta koulutuksesta: 2 § lapsen edun ensisijaisuus; 126 § koulutuksen arviointi
- Maankäyttö- ja rakennuslaki: 9 § vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Varhaiskasvatukseen ja koulutukseen liittyviä lapsivaikutusten arvioinnin kysymyksiä tulee arvioida mm. seuraavien kysymysten kautta:

- Mitä vaikutuksia valmisteilla olevilla ratkaisuvaihtoehdoilla on varhaiskasvatukseen tai koulutukseen osallistumiseen?
- Mitä vaikutuksia ratkaisulla on varhaiskasvatuksen tai koulutuksen saavutettavuuteen (mm. matkat, oppimisympäristön esteettömyys ja sopivuus, oppimateriaalien saavutettavuus, miten on huomioitu eri lapsiryhmät)?
- Tukeeko ratkaisu yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua ja olla mukana varhaiskasvatuksessa tai koulutuksessa (toteutuuko inkluusioperiaate)?
- ✓ Mitä vaikutuksia ratkaisulla on varhaiskasvatuksen tai koulutuksen laatuun (esim. ryhmäkoot, henkilöstön koulutus ja määrä sekä pysyvyys jne.)
- Mitä vaikutuksia ratkaisulla on lapsen mahdollisuuksiin saada tukea opiskeluhollosta ja sosiaali- ja terveyspalveluista?

2.2 Varhaiskasvatuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja

2.2.1 Varhaiskasvatustilaki

Lapsen edun ensisijaisuus

Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatuslaissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunta voi toteuttaa palvelut itse tai hankkia varhaiskasvatuspalveluita palveluntuottajalta. Hankittaessa palveluja toiselta palveluntuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistuttava siitä, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, jonka kotikuntalaisia (201/1994) tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on. Lastensuojelulain (417/2007) 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettua avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuus on lapsen sijoituspaikan sijaintikunnalla ja jälkihuollossa olevan lapsen osalta asuinkunnalla. (28.12.2023/1284)

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, joka asuu kunnassa huoltajiensa työn, opiskelun, sairauden tai vastaavien syiden vuoksi, vaikka lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa tai lapsen kotikunta on kotikuntalain perusteella toinen kunta.

Kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa kunnan on huolehdittava varhaiskasvatuksen järjestämisestä muullekin kunnassa oleskelevalle lapselle kuin kunnan asukkaalle.

Varhaiskasvatuspaikan määräytyminen

Kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Päiväkodin toiminta kalenterivuoden aikana ja aukioloaika vuorokaudessa on järjestettävä paikallisen tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatusympäristö

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Täydentävä varhaiskasvatus

Jos lapsi ennen oppivelvollisuuslaissa tarkoitettua oppivelvollisuusiän osallistuu perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan taikka perusopetukseen, varhaiskasvatusta järjestetään täydentävästi.

Vuorohoidon järjestäminen

Vuorohoitoa järjestetään iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapäyhinä päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi.

Hoidon ja varhaiskasvatuksen järjestäminen kotihoidon tai yksityisen hoidon tuella

Vanhemmilla tai muilla huoltajilla, jotka eivät valitse kunnan järjestämää mainitun pykälän mukaista varhaiskasvatuspaikkaa, on lapsen muulla tavalla tapahtuvan hoidon tai varhaiskasvatuksen järjestämiseksi oikeus lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain ([1128/1996](#)) mukaiseen tukeen mainitussa laissa tarkemmin säädettävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksen tuki ja sen toteutus

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa viivytystä tuen tarpeen ilmettyä. Yleinen tuki muodostuu yksittäisistä tukimuodoista.

Jos yleinen tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee vahvempaa tukea, on tukea annettava tehostettuna tukena lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tehostettu tuki muodostuu säännöllisistä ja samanaikaisesti toteutettavista useista tukimuodoista.

Jos yleinen tai tehostettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai muusta, merkittävästi hänen toimintakykyään alentavasta oppimisen tai kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tukea annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena. Erityinen tuki muodostuu useista tukimuodoista ja on jatkuvaa ja kokoaikaista.

2.2.2 Varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuslain perusteella Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja varhaiskasvatus toteutetaan.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Periaatteisiin kuuluu kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys. Inklusiivisuus on käsitteenä laaja ja se tulee nähdä kaikkia lapsia koskevana ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyvänä periaatteena, arvona ja kokonaisvaltaisena tapana ajatella.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatuslaki, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista. Esiopetus, jota säätelee perusopetuslaki, on osa varhaiskasvatusta. Esiopetusta ohjaa Opetushallituksen määräyksenä annettu Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

2.3 Esi- ja perusopetuksen toimintaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja

2.3.1 Perusopetuslaki

Kunnan velvollisuus järjestää opetusta

Perusopetuslain mukaan opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. (13.6.2003/477) Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (23.12.1999/1288).

Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita (23.12.1999/1288).

Oppilaan oikeus saada opetusta

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. (PoL §30)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen

Kunta voi järjestää ja hankkia perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Jos kunta järjestää tai hankkii aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaille, joilla on perusopetuslain mukainen päätös erityisestä tuesta.

2.3.2 Oppilas- ja opiskeluhooltolaki

Vuonna 2013 voimaan astuneen oppilas- ja opiskeluhooltolain mukaan opetussuunnitelman mukaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opetuksen toteuttamisesta ja oppimisen tukitoimista säädetään tarkemmin koulutusta koskevissa laeissa ja niiden perusteella laadituissa opetussuunnitelmien perusteissa.

Oppilas- ja opiskeluhooltolaki:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=oppilas-%20ja%20opiskelijahuolto>

2.3.3 Opetussuunnitelma

Vuonna 2016 voimaan astuneen opetussuunnitelman mukaan perusopetuksen tehtävää voidaan tarkastella sen opetus- ja kasvatustehtävän, yhteiskunnallisen tehtävän, kulttuuritehtävän sekä tulevaisuustehtävän näkökulmasta. Perusopetusta kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti. Opetuksen saavutettavuudesta ja esteettömyydestä pidetään huoli. Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaaamisen monipuoliseen kehittämiseen. Se rakentaa oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäseninä. Opetus edistää osallisuutta ja kestäväää elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen. Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta

Kuntakohtainen opetussuunnitelma konkretisoi valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet paikalliseen toimintaympäristöön ja ohjaa opetuksen toteutusta Karkkilassa. Se määrittää, miten oppimisen tavoitteet, sisällöt ja pedagogiset ratkaisut sovitetaan yhteen kunnan resurssien, tilojen ja oppilasmäärien kanssa. Karkkilan kaupungin opetussuunnitelma: <https://eperusteet.opinto-polku.fi/#/fi/opetussuunnitelma/29561621/perusopetus/tiedot>

2.3.4 Oppilaaksioton perusteet

Karkkilan kaupungin Kasvatus- ja opetuslautakunta on 27.5.2014 § 44 päättänyt, että koulutulokkaiden luokat muodostetaan seuraavin kriteerein seuraavassa järjestyksessä:

Oppilaaksioton perusteet: <https://www.karkkila.fi/Liitetiedostot/Koulut/Oppilaaksioton%20perusteet%20270514.pdf>

2.3.5 Koulukuljetukset

Perusopetuslain mukainen koulukuljetus

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin,

kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(30.12.2020/1216\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

Koulukuljetus Karkkilan kaupungin ohjeiden mukaisesti

Karkkilan kaupungin kasvatusta- ja opetuslautakunnan mukaan koulumatkaetuus voidaan myöntää huoltajan anomuksesta koulumatkan pituuden mukaan esiopetuksessa ja perusopetuksen vuosiluokilla 1–2 yli kolmen (3) kilometrin ja vuosiluokilla 3–9 yli viiden (5) kilometrin koulumatkaan seuraavasti:

- oppilaan omaan lähikouluun (kunta osoittaa) tai esiopetuspaikkaan,
- valmistavaan opetukseen (MAMU-opetus Nyhkälän koulu),
- lähimpään tarkoituksenmukaiseen kouluun, jos oppilaan oma koulu ei ole oppilaan terveydentilan tai muun erityisen syyn takia sovelias tai erityisluokilla opiskeleville oppilaille.

Lisäksi erityiskuljetus voidaan myöntää huoltajan anomuksesta psykologin, koulukuraattorin tai lääkärinlausunnon perusteella niille oppilaille, jotka eivät ole muutoin oikeutettuja koulukuljetuksiin, mutta eivät selviydy koulumatkastaan ilman kuljetusta.

2.4 Yhteys kaupunkistrategiaan

Kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn strategian kokouksessaan 6.11.2023 § 94. Kuntalain (410/2015) mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen.

Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kunnan toimintaa johdetaan kuntastrategian mukaisesti.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 § säättää, että kunnan on strategiansa suunnittelussa asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävät tavoitteita tukevat toimenpiteet. Kaupunkistrategiaan on koottu toimintaympäristön nykytilaan, ja

tulevaisuuden haasteisiin pohjautuvat strategiset linjaukset Karkkilan kaupungin tulevaisuuden toiminnasta.

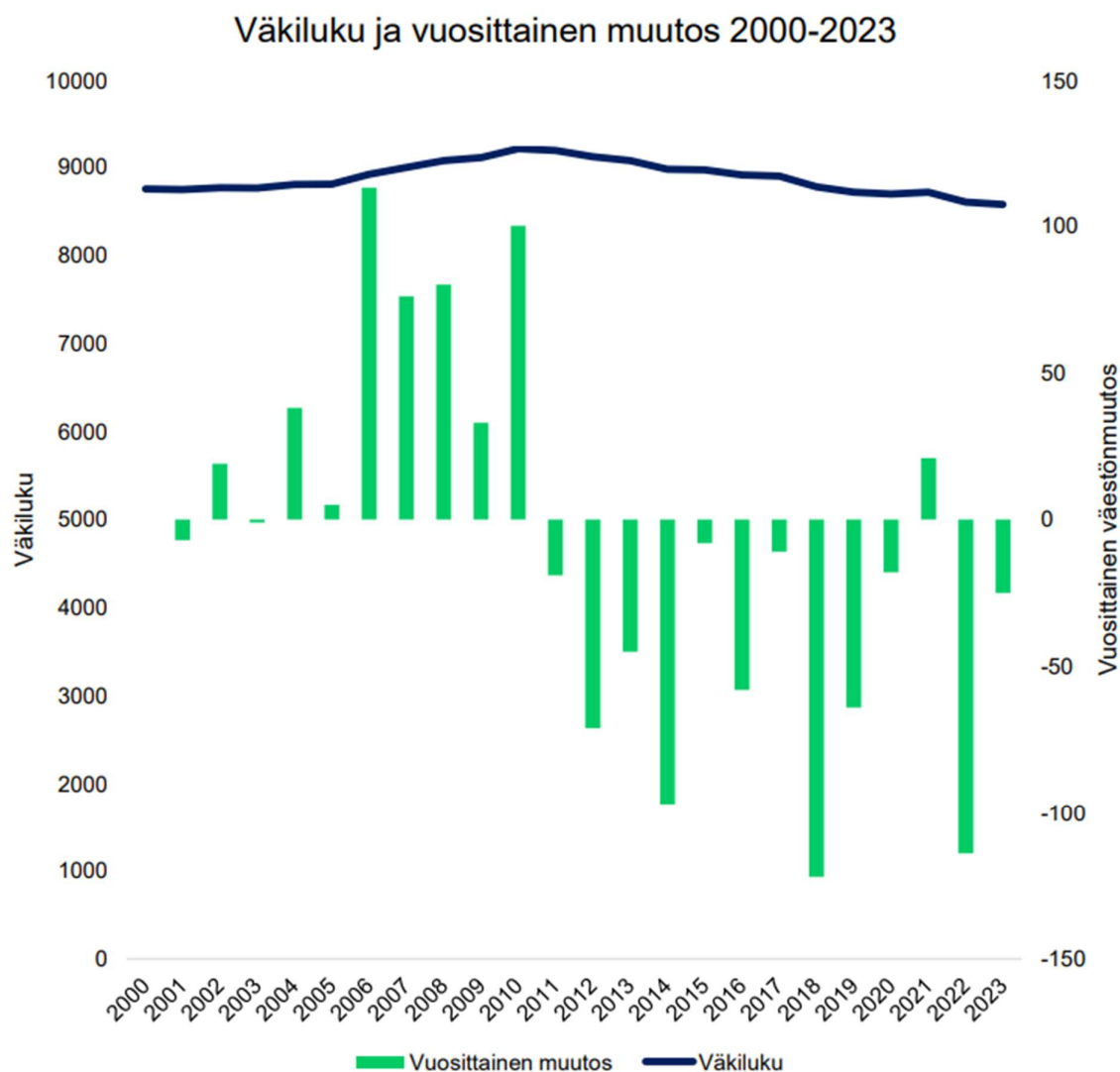
Strategiassa kuvataan yhteisen tahtotilan eli Karkkilan kaupungin vision sekä toimintaa ohjaavat tavoitearvot. Näiden pohjalta on valittu kolme yhteistä muutosteemaa, joita toteutetaan kahdeksan strategisen tavoitteen kautta. Strategian onnistumista mitataan kaupunkistrategiassa sovittujen mittareiden kautta.

Karkkilan kaupunkistrategian muutosteeman alla oleva tavoite 8. *'Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnan kotikaupunki'* velvoittaa palveluverkon tarkasteluun. Tavoitteen yhtenä mittarina on kohta 8.3. *'Palveluverkon kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen ja toimintaan'*.

Karkkilan kaupunkistrategia: https://www.karkkila.fi/Liitetiedostot/Hallinto/Strategia/Rautainen%20kotikaupunki%20-kaupunkistrategia_p%C3%A4ivitetty%20strategia%202023_02022024.pdf

3 KARKKILAN VÄESTÖKEHITYS

Vuoden 2023 lopussa Karkkilassa asui hieman alle 8 600 henkilöä. Väkiluku on vähentynyt vuodesta 2000 yhteensä 175 henkilöllä ja vuodesta 2010 lähtien 631 henkilöllä. 2000-luvun alussa väestökehitys oli vaihtelevaa, ja erityisesti vuosina 2006–2010 väkiluku kasvoi nopeasti, yhteensä 402 henkilöllä. Vuodesta 2010 alkaen kehitys on ollut maltillisesti laskevaa, vaikka vuositason tasolla on esiintynyt vaihtelua. Vuonna 2021 väestö kasvoi ensimmäistä kertaa vuoden 2010 jälkeen, heijastaen pääkaupunkiseudun ulkopuolisen Uudenmaan yleistä väestönkehityksen vahvistumista, mutta väkiluku kääntyi jälleen laskuun vuosina 2022 ja 2023.

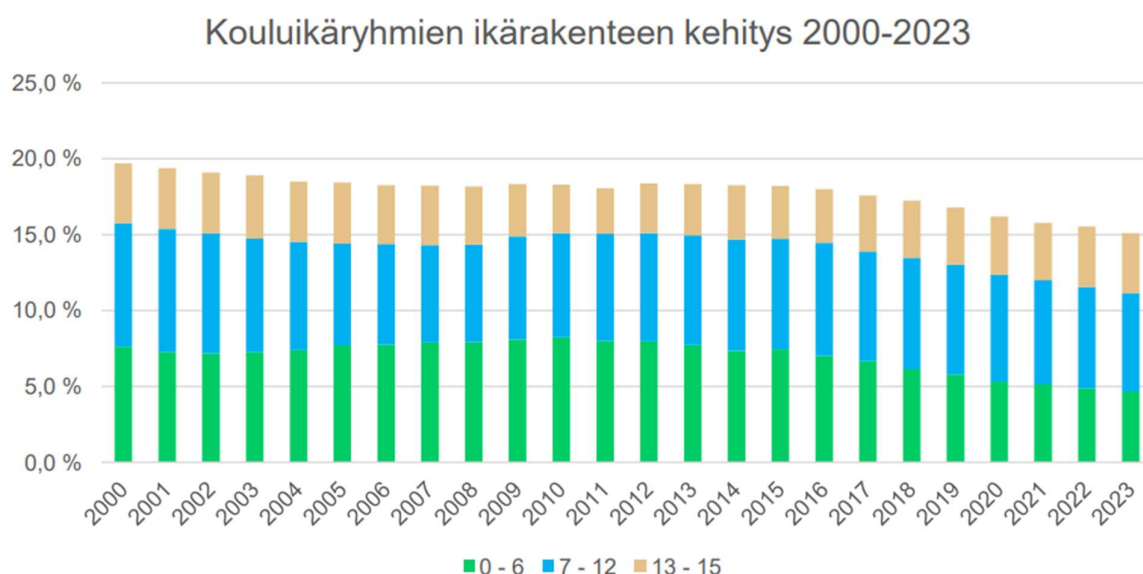

Kuvaaja x: väkiluvun vuosittainen muutos 2000-2023. Lähde MDI.

Karkkilan väestön ikärakenne on muuttunut merkittävästi 2000-luvulla väestön ikääntymisen seurauksena. Muutos noudattelee valtakunnallista kehitystä eikä poikkea siitä olennaisesti. Ainoa ikäryhmä, jonka määrä on kasvanut, on yli 65-vuotiaat. Heidän määränsä on lisääntynyt 957 henkilöllä eli 64,6 prosenttia suurten ikäluokkien ikääntymisen myötä, ja kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa.

Samaan aikaan lasten eli 0–14-vuotiaiden määrä on vähentynyt suhteellisesti eniten – vuosina 2000–2023 laskua on ollut 415 henkilöä eli 25,9 prosenttia. Erityisesti vähennystä on tapahtunut vuodesta 2012 alkaen. Myös 25–44-vuotiaiden ryhmä on pienentynyt merkittävästi, yhteensä 504 henkilöllä, joista 452 henkilöä vuosien 2010–2023 aikana. Tämä kehitys on vaikuttanut välillisesti lasten määrään, sillä hedelmällisessä iässä olevan väestön väheneminen on heijastunut syntyvyyteen negatiivisesti.

Vuonna 2023 Karkkilassa alle kouluikäisiä (0–6 v.) oli 4,7 %, alakouluikäisiä (6–12 v.) 6,5 % ja yläkouluikäisiä (13–15 v.) 3,9 % väestöstä. Suurin muutos on tapahtunut alle kouluikäisten ryhmässä, jonka osuus on pudonnut 8,2 prosentista (2010) 4,7 prosenttiin (2023), eli määrä on vähentynyt 358 henkilöllä. Alakouluikäisten määrä on laskenut samassa ajassa 75 henkilöllä, ja supistuminen on kiihtynyt 2020-luvulla. Yläkouluikäisten määrä väheni vuosina 2008–2012, mutta on sittemmin kasvanut lähes 2000-luvun alun tasolle; kuitenkin myös tämän ikäryhmän odotetaan pienenevän lähivuosina.

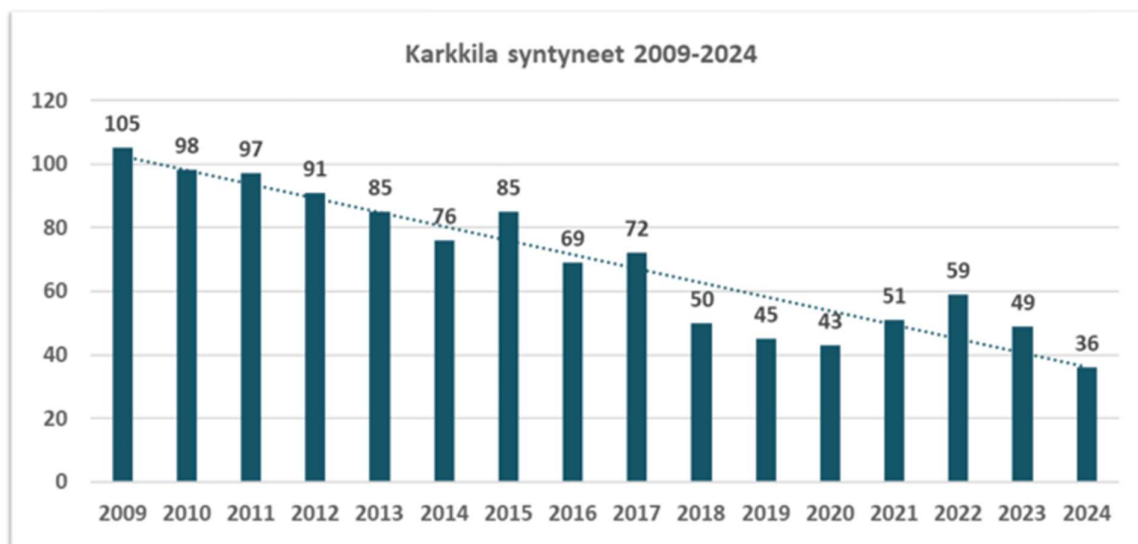

Kuvaaja x. Kouluikäryhmien ikärakenteen kehitys 2000-2023. Lähde MDI.

Karkkilassa on tapahtunut merkittävä demografinen muutos syntyvyyden romahtamisen myötä. Vuosina 2010–2022 syntyneiden määrä on lähes puolittunut. Lasku johtuu osin hedelmällisessä iässä olevan väestön vähenemisestä, mutta ennen kaikkea siitä, että karkkilalaisille naisille syntyy huomattavasti vähemmän lapsia kuin aiemmin. Tämä kehitys on vähentänyt lapsiperheiden määrää ja lisännyt lapsettomien perheiden osuutta.

Syntyvyyden väheneminen näkyy erityisesti alle kouluikäisten määrän merkittävänä laskuna, joka on alkanut näkyä 2020-luvun alusta. Syntyneiden määrän ja seurannan perusteella se näkyy jatkuvan vahvasti 2020-luvun lopussa sekä ja 2030-luvulla. Lisäksi vieraskielisten lasten osuus on

kasvanut – nykyisin noin joka kymmenes lapsi on vieraskielinen, ja osuuden odotetaan kasvavan edelleen. Vuonna 2024 syntyneiden lasten määrä laski ennätysellisen alas, vain 36 syntyneeseen lapseen. Vuoden 2025 kesäkuun syntymätietojen mukaan on ennustettavissa, että syntyneiden määrä on korkeintaan vuoden 2024 tasolla. Vuonna 2018 syntyneet menevät kouluun lukuvuonna 2025–2026. Karkkilan sijainti aivan pääkaupunkiseudun tuntumassa ei ole vaikuttanut positiivisesti nettomuuttoon ja yleisellä syntyvyyden laskulla on vaikutusta oppilasennusteisiin tulevina vuosina.

Kuvaaja x: Karkkila syntyneet 2009-2024. Lähde FCG.

4 KARKKILAN VAHRHAISKASVATUS

4.1 Varhaiskasvatuksen nykytila

Vähäinen syntyvyys vaikuttaa kunnan kasvatuksen ja opetuksen palveluista ensimmäisenä varhaiskasvatuksen palveluihin. Vuoden 2025 syksyllä kunnallista varhaiskasvatusta 0–5-vuotiaille järjestetään Haukkamäen päiväkodissa, Högforsin päiväkodissa ja Toivikkeen päiväkodissa sekä perhepäivähoidossa. Haapalan päiväkodin toiminta loppui kesään 2025. Sitä on kuitenkin lyhytaikaisesti mahdollista käyttää, mikäli palveluverkon vuoksi tarvittaisi väistötiloja.

Kunnallisia perhepäivähoitajia on neljä, joista yksi työskentelee päiväkodilla lapsimäärän vähäisen määrän vuoksi. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen päiväkodissa, Nyhkälän päiväkodissa sekä Tuorilan päiväkodissa. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on syksyllä yhteensä noin 184 lasta (39 alle 3 v, 92 3–5 v ja 53 esiopetuksessa olevaa lasta, alle 3 -vuotiaan suhdeluku on 1,75 ja yli 3-vuotiaan suhdeluku 1). Luvut on poimittu 24.7.2025, 1.9.2025 sijoitusten mukaan.

Högforsin päiväkodilla järjestetään varhaiskasvatuksen ympärivuorokautista vuoroa. Perhepäivähoidon varahoito on järjestetty Toivikkeen päiväkodilla.

Kunnallista varhaiskasvatusta täydentävät kolme yksityistä päiväkotia, joiden ryhmäkoko suhdeltuaan on 21 lasta. Alle 3 -vuotiaan suhdeluku on 1,75 ja yli 3-vuotiaan suhdeluku 1. Yksityisissä päiväkodeissa on yhteensä 53 lasta, joista alle 3-vuotiaita 15 (sijoitukset 1.9.2025). Tämän lisäksi yksityistä perhepäivähoitoa järjestää yksityiset perhepäivähoitajat, joita on 1.8.2025 alkaen kaksi. Lapsimääriin tulee pieniä muutoksia kauden aikana, kun jonossa olevia lapsia sijoitetaan ryhmiin.

Esiopetus on jaettu kolmeen yksikköön, jotka toimivat alakoulujen yhteydessä. Karkkilan alakouluilla toteutetaan vaihtelevasti alkuluokkatointia, missä esi- ja alkuopetuksen oppilaat ovat osan ajasta yhteisissä ryhmissä.

Kunnallinen varhaiskasvatus ja esiopetus	lapsimäärät 1.9.2025			
	alle 3 v.	yli 3 v.	esiop.	yhteensä
Haukkamäen päiväkot	7	22	14	43
Högforsin päiväkot	12	37	-	49
Nyhkälän päiväkot (vain esiopetus)	-	-	33	33
Toivikkeen päiväkot	12	29	-	41
Tuorilan päiväkot (vain esiopetus)	-	-	6	6
perhepäivähoito 3 hoitajaa	8	4		12
Yhteensä kunnallinen				184
Yksityiset päiväkodit	lapsimäärä			
	alle 3 v.	yli 3 v.	esiop.	yhteensä
Karkin päiväkot	4	14	-	18
Pupulan päiväkot	5	12	-	17
Vilperin päiväkot	5	13	-	18
Yksityinen perhepäivähoito	2 hoitajaa			7
Yhteensä yksityinen				60

Taulukko x. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen, syksy 2025 (sijoitukset 1.9.2025)

Varhaiskasvatustoimintaa haastaa erityisesti tilojen kunto ja soveltuvuus varhaiskasvatuksen toiminnan järjestämiseen. Sekä Toivikkeen, että Högforsin päiväkodit tarvitsevat remonttia, mikäli niissä jatketaan toimintaa. Tästä enemmän tilatarkastelun yhteydessä.

4.2 Varhaiskasvatuksen tulevaisuuden näkymiä

Vuoden 2022 Tilastokeskuksen väestöennusteen perusteella kuvattuna Karkkilan kaupungin varhaiskasvatuksen tarve tulee supistumaan. Yksityisen varhaiskasvatuspalveluiden osuuden ennakoidaan pysyvän nykyisellään, mutta perhepäivähoidon osuuden hiukan laskevan. Vuoteen 2030 mennessä perhepäivähoidon paikkojen ennakoidaan vähenevän -10 ja kunnallisen päiväkotihoidon paikkojen -94 mikäli varhaiskasvatukseen osallistuminen toteutuu nykyisen kaltaisena. Mallissa ei kuitenkaan ole huomioitu vuoden 2024 entistäkin pienempää syntyvyyttä, mikä todennäköisesti vaikuttaa varhaiskasvatuspalveluihin edelleen laskevasti.

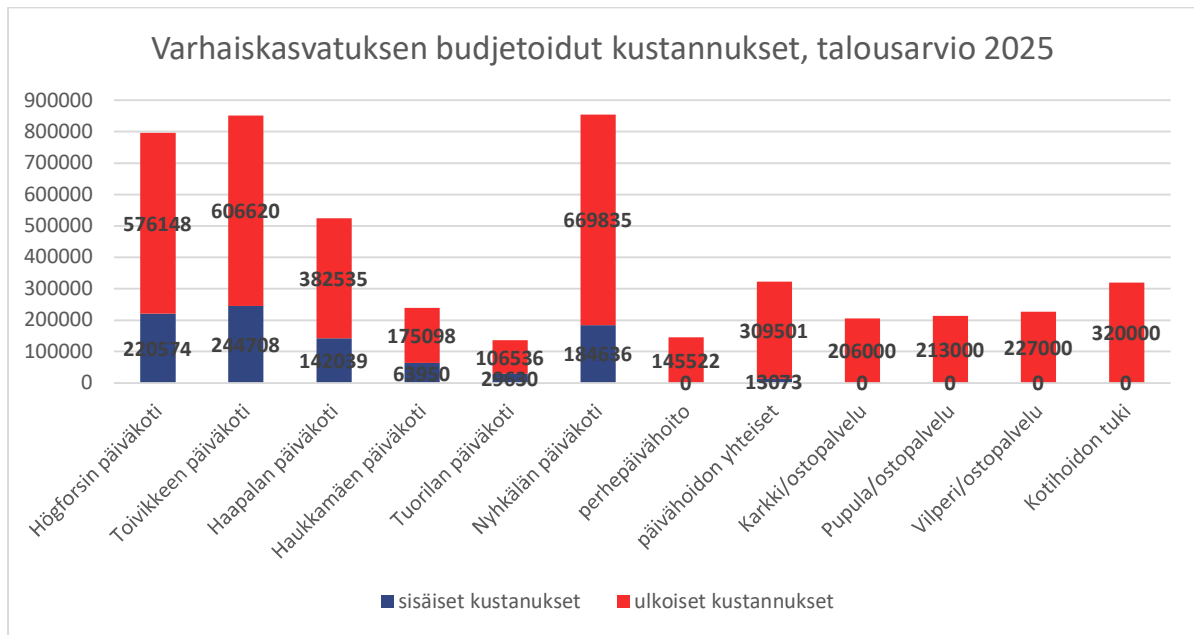
2022			2030			Muutos 2022-2030		
Kunnallinen päiväkot			Kunnallinen päiväkot			Kunnallinen päiväkot		
	0-2v	35		0-2v	27		0-2v	-8
	3-5v	119		3-5v	62		3-5v	-57
	6v	80		6v	60		6v	-20
Laskennallisia paikkoja		269	Laskennallisia paikkoja		175	Laskennallisia paikkoja		-94
Yksityinen päiväkot			Yksityinen päiväkot			Yksityinen päiväkot		
	0-2v	8		0-2v	8		0-2v	0
	3-5v	45		3-5v	45		3-5v	0
	6v	0		6v	0		6v	0
Laskennallisia paikkoja		61	Laskennallisia paikkoja		61	Laskennallisia paikkoja		0
Perhepäivähoitaja			Perhepäivähoitaja			Perhepäivähoitaja		
	0-2v	7		0-2v	3		0-2v	-4
	3-5v	5		3-5v	2		3-5v	-3
	6v	0		6v	0		6v	0
Laskennallisia lapsia		17	Laskennallisia paikkoja		7	Laskennallisia paikkoja		-10
Yhteensä			Yhteensä			Yhteensä		
	0-2v	50		0-2v	38		0-2v	-12
	3-5v	169		3-5v	109		3-5v	-60
	6v	80		6v	60		6v	-20
Laskennallisia paikkoja		348	Laskennallisia paikkoja		243	Laskennallisia paikkoja		-104

Taulukko x: Skenaario varhaiskasvatuksen palvelutarpeen muutokselle v. 2022 vuoteen 2030

Yhtenä tulevaisuuden epävarmuustekijänä suhteessa varhaiskasvatuslasten määrään on myös varhaiskasvatuksen osallistumisasteessa tapahtuvat muutokset. Karkkilan kaupungin osallistumisaste on 2020-luvulla vaihdellut välillä 78,8 % - 81,4 %.

4.3 Varhaiskasvatuksen kustannuksia

Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannukset talousarviovuodelle 2025 ovat toimintakatteeltaan yhteensä -4 836 404 euroa. Näistä ulkoisia kuluja on - 3 976 794 euroa ja sisäisiä kuluja pääosin sisäisinä vuokratkustannuksina ja sisäisten ruokapalveluiden kustannuksina -859 610 euroa. Toimintatuottoja varhaiskasvatuksessa on arvioitu muodostuvan noin 54 000 euroa, joista varhaiskasvatusmaksut kattavat 51 000 euroa ja varhaiskasvatuspalvelun myynti toiselle kunnalle noin 3 000 euroa.

Kustannuspaikka	sisäiset kustannukset	ulkoiset kustannukset	toimintakate yhteensä
Högforsin päiväkoti	-220 574	-576 148	-796 722
Toivikkeen päiväkoti	-244 708	-606 620	-851 328
Haapalan päiväkoti	-142 039	-382 535	-524 574
Haukkamäen päiväkoti	-63 950	-175 098	-239 048
Tuorilan päiväkoti	-29 630	-106 536	-136 166
Nyhkälän päiväkoti	-184 636	-669 835	-854 471
perhepäivähoito	0	-145 522	-145 522
päivähoidon yhteiset	-13 073	-309 501	-322 574
Karkki/ostopalvelu	0	-206 000	-206 000
Pupula/ostopalvelu	0	-213 000	-213 000
Vilperi/ostopalvelu	0	-227 000	-227 000
Kotihoidon tuki	0	-320 000	-320 000

5 KARKKILAN PERUS- JA LUKIO-OPETUS

5.1 Perusopetus

5.1.1 Kehitys ja nykytila

Karkkilassa perusopetusta järjestetään neljässä eri yksikössä. Vuosiluokkien 1–6 opetusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän ja Tuorilan kouluissa ja vuosiluokkien 7–9 opetus Karkkilan yhteiskoulussa. Vuosiluokkien 1–6 pienryhmäopetus on keskitetty Nyhkälän kouluun ja 7–9 pienryhmäopetus Karkkilan yhteiskouluun. Vammaisten lasten opetus on keskitetty koko perusopetuksen 1–9 luokkien osalta Nyhkälän kouluun. Kaikki koulut ovat keskustan tuntumassa, n. 2–3 km päässä toisistaan. Perusopetuksen koulut on peruskorjattu ja ne ovat suhteellisen ovat hyvässä kunnossa

Hallinnollisesti perusopetus on jaettu kolmen eri rehtorin alaisuuteen. Rehtoreista yksi vastaa Nyhkälän koulusta, yksi Haukkamäen ja Tuorilan kouluista sekä yksi rehtori Karkkilan yhteiskoulun toiminnasta.

Yläkoulun oppilasmäärä on kesän 2025 tiedon mukaan 316 oppilasta. Tämä on 30 oppilasta vähemmän kuin lukuvuonna 2024–2025 (prosentuaalinen muutos -9,5 %).

Vuosiluokat 1–6

Nyhkälän koulu																	
1A	1B	2A	2B	2C	3A	3B	4A	4B	4C	5A	5B	5C	6A	6B	6C	PL	yht
17	17	15	16	15	22	20	15	15	14	16	16	17	20	19	18	60	332
Haukkamäen koulu																	
1–2	3	4	5	6	yht												
7	16	17	17	16	16	89											
Tuorilan koulu																	
1–2	3–4		5–6		yht												
8	9	9	13	8	11	58											

Vuosiluokat 7–9

Karkkilan yhteiskoulu																
7A	7B	7C	7D	8A	8B	8C	8D	8E	9A	9B	9C	9D	9E	9jopo	PL	yht
22	23	22	22	16	21	19	17	22	13	17	17	15	20	9	41	316

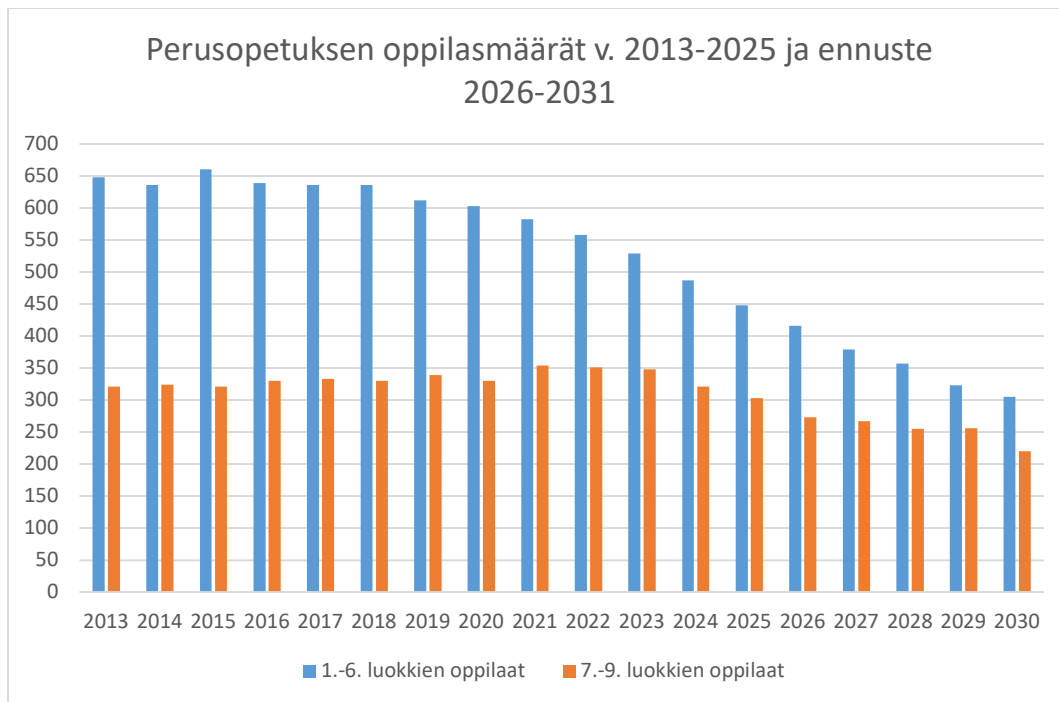
Taulukko x. Karkkilan perusopetuksen oppilasmäärät syksyllä 2025

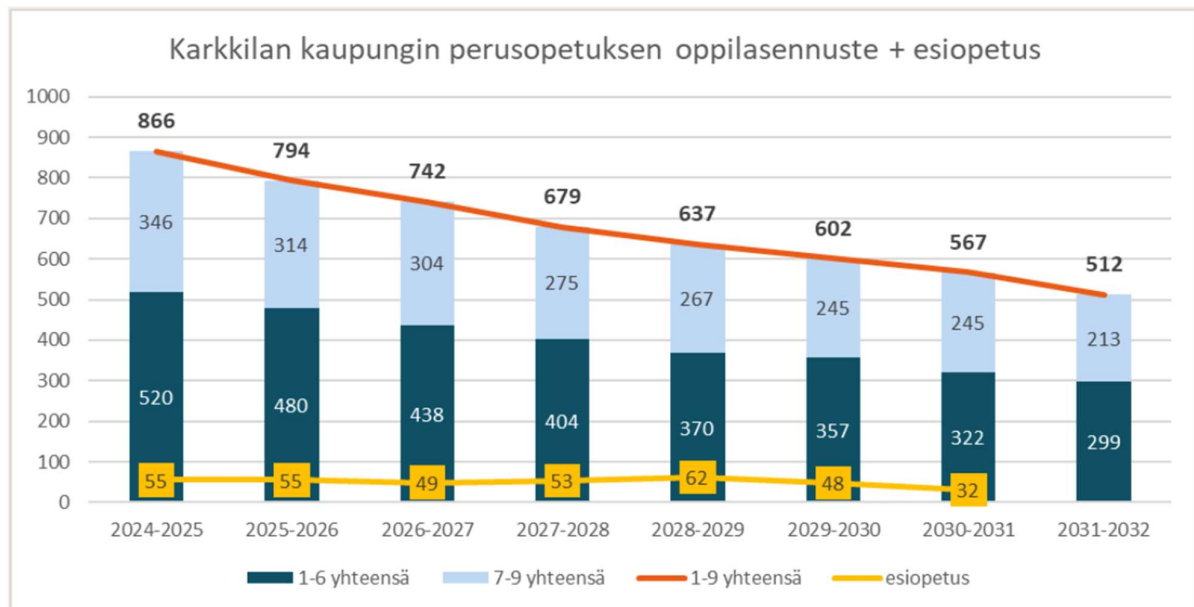
5.1.2 Perusopetuksen tulevaisuuden näkymiä

Perusopetuksen palvelurakennetta on pienemmässä mittakaavassa mahdollista tarkastella vuosittain tuntikehyksen hyväksymisen yhteydessä. Tällöin voidaan reagoida palvelutarpeen pienitasoi- siin muutoksiin ja ryhmäkokoihin. Suurempi tarkastelu vaatii kuitenkin suunnitelmallista tulevaisuu- den oppilasmäärään perustuvaa suunnittelua.

Perusopetuksen oppilaiden yhteenlaskettu huippuvuosi on ollut vuonna 2016, jolloin lapsia on ollut perusopetuksessa yhteensä 981 lasta. Tuolloin perusopetuksen luokilla 1–6 on ollut tarkastelu- ajalla 2013–2025 eniten lapsia, yhteensä 660 lasta. Tämän jälkeen alakoululaisten määrä on läh- tenyt laskuun niin, että se on vuonna 2020 ollut 612 lasta. Lasku on jatkunut ja vuoden 2025 syk- syllä Karkkilan perusopetuksen 1–6 luokilla on noin 487 lasta / 463 lasta. Jo syntyneiden lasten perusteella alakoulun oppilasmäärä romahtaa vuoteen 2031 mennessä, jolloin perusopetuksessa on enää noin 305 lasta. Tässä luvussa ei ole huomioitu mahdollisen positiivisen muuttoliikkeen vaikutusta, mutta esimerkiksi 10 % oppilasmääränkin lisäys tarkoittaisi silti vain 336 oppilasta.

Yläkoulun osalta vuosi 2022 on ollut oppilasmäärän huippuvuosi 354 oppilaalla ja sen jälkeen op- pilasmäärä on ollut parina seuraavana vuonna maltillisesti laskeva. Syksyllä 2025 oppilasmäärä on noin 316 oppilasta. Yläkoulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan merkittävästi vuoteen 2031 mennessä, jolloin sen arvioidaan olevan noin 220 oppilasta.

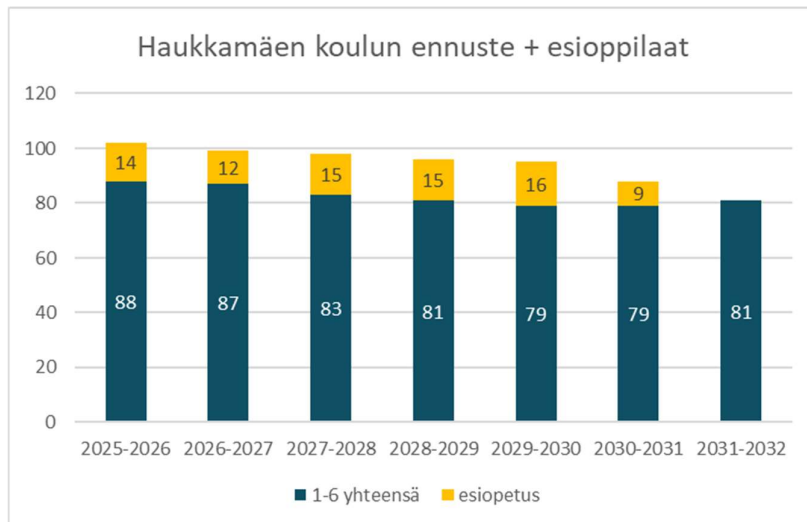

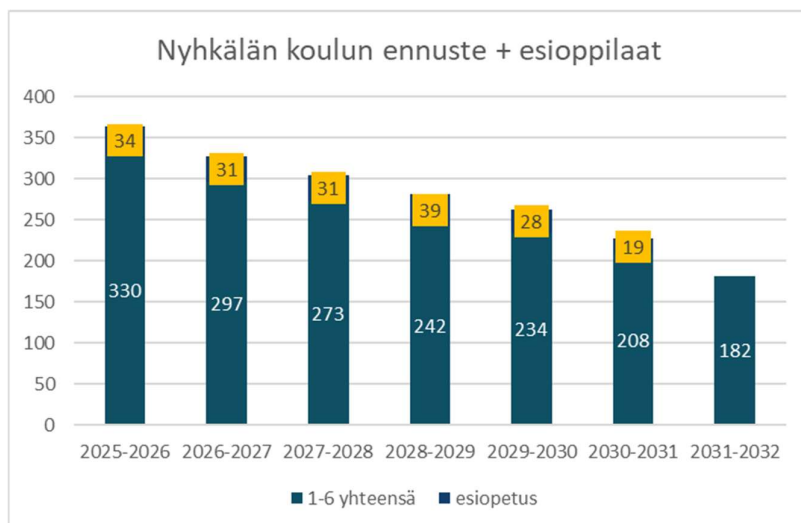
5.1.3 Oppilasmäärän koulukohtainen muutos alakouluissa

Jokaisella oppilaalla on osoitteeseensa perustuva lähin alakoulu. Varsinainen termi lähikoulu tarkoittaa periaatteellisesti sitä perusopetuksen koulua, johon oppilas ohjataan ensisijaisesti asuinpaikkansa perusteella. Lähikouluperiaatteen ytimessä on ajatus koulupalvelujen saavutettavuudesta, tasa-arvosta ja yhteisöllisyydestä: jokaisella lapsella on oikeus käydä koulua mahdollisimman lähellä kotiaan, omassa elinympäristössään. Toisaalta lain mukaan lähikoulun määrittely ei siis perustu pelkästään fyysiseen etäisyyteen, vaan siihen sisältyy hallinnollinen ja kasvatuksellinen periaate lasten oikeudesta lähipalveluun. Käytännössä lähikoulun määrittelyssä voidaan ottaa huomioon myös koulun kapasiteetti, erityisen tuen tarpeet sekä mahdollisuus sisarusten sijoittamiseen samaan kouluun. Näiden perusteella lapsi ohjataan lähimpään tai muuten tarkoituksenmukaisimpaan kouluun ja kukin kunta päättää, millä perustein oppilaat jaetaan. Karkkilassa ei tällä hetkellä ole määriteltynä virallisia koulualueita, vaan Karkkila on yhtä oppilaaksiottoaluetta. Karkkilan oppilaaksioton perusteet on esitelty jo aiemmin tässä asiakirjassa, mutta ne vaativat myös uudelleenmäärittelyä palveluverkkotyön lopputuloksesta huolimatta.

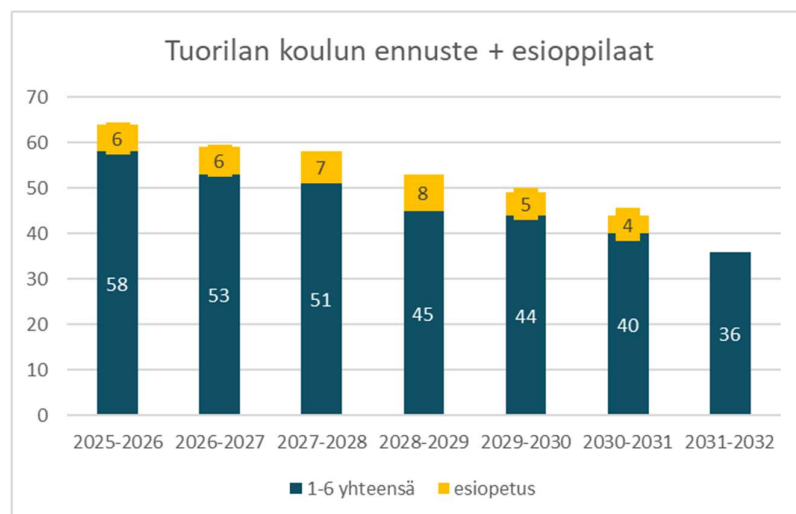
Alla kuvattuna oppilaiden jakautuminen lukuvuoteen 2025-2026 asti jo sijoitettujen lasten määrinä ja tulevaisuudessa aloittavien lasten osalta fyysisesti lähinnä olevimpaan alakouluun. Koulunsa tulevaisuudessa aloittavien lasten osalta tiedot perustuvat vuosiluokkakokoisiin osoitetietoihin ja niiden perusteella lähimpään kouluun sijoittamiseen.

Haukkamäen koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan lukuvuoden 2025–2026 88 oppilaasta lukuvuoden 2031–2032 81 oppilaaseen.

Nyhkälän koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan lukuvuoden 2025–2026 330 oppilaasta lukuvuoden 2031–2032 182 oppilaaseen.

Tuorilan koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan lukuvuoden 2025–2026 58 oppilaasta lukuvuoden 2031–2032 36 oppilaaseen.

5.1.4 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Karkkila järjestää perusopetuslain mukaista ohjattua iltapäivätoimintaa 1.–2. vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta oppilaskohtaisia tukitoimia saaville lapsille sekä lapsille, joilla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite. Toiminnan tavoitteena on tukea lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia, tunne-elämän ja sosiaalisten taitojen kehitystä sekä edistää kodin ja koulun kasvatustyön yhtenäisyyttä. Toiminta perustuu perusopetuksen arvoihin, ja sen sisällöt kattavat leikin, liikunnan, kulttuurin, käsityöt, ilmaisun, mediataidot ja kestävän elämäntavan harjoittelun.

Iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä klo 12.00–16.30 Nyhkälän, Haukkamäen ja Tuorilan kouluilla, mikäli vähimmäisryhmäkoko (8 lasta) täyttyy. Ryhmissä on enintään 15 lasta ohjaajaa kohden. Haukkamäessä ja Tuorilassa maksimiryhmäkoko on 15 lasta ja Nyhkälässä 30. Toiminta sisältää välipalan ja noudattaa kansallisia ravitsemussuosituksia. Toiminnasta peritään kuukausimaksu (90 €/alle 4 h/päivä, 110 €/yli 4 h/päivä), johon voidaan myöntää maksualennuksia tai -vapautuksia sosiaalisin perustein.

Toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat rehtorit yhdessä ohjaajien kanssa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti huoltajien, koulun henkilöstön ja oppilashuollon kanssa. Toimintaa arvioidaan vuosittain, ja kehittämisessä hyödynnetään lasten, huoltajien ja henkilöstön palautetta. Lukuvuonna 2025-2026 iltapäivätoimintaa järjestetään Nyhkälän sekä Tuorilan kouluilla. Haukkamäessä minimiryhmäkoko ei täyttynyt.

5.1.5 Koulukuljetukset

Kuljetusoppilaita kaikkienensa 127 kpl (viime lukukaudella 136 kpl).

Koulukuljetusten kustannukset ovat n. 350 000 euroa vuodessa.

Nyhkälän esiopetus (yht. 8 kuljetuksessa)

Yli 5 km koulumatka 4 oppilasta

Yli 3 km matka 2 oppilasta

Lausunnoilla alle 3 km matka 2 oppilasta

Nyhkälän koulu (yht. 63 kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 33 oppilasta

Yli 3km matka (1.-2.lk) 10 oppilasta

Lausunnoilla alle 3 km matka 20 oppilasta

Tuorilan koulu (yht. 11 kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 8 oppilasta

Yli 3km matka (1.-2.lk) 3 oppilasta

Ei kuljetuksia lausunnoilla.

Haukkamäen koulu (yht. 3 kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 2 oppilasta

Yli 3km matka (1.-2.lk) 1 oppilas

Yhteiskoulu (yht. 42 oppilasta kuljetuksessa)

Yli 5km koulumatka 41 oppilasta

Lausunnolla alle 3 km matka 1 oppilas

Yllä olevien lisäksi yksi oppilas on lukuvuonna 2025-2026 erillisessä yhteiskuljetuksessa kahden vihtiläisen oppilaan kanssa Helsingissä sijaitsevaan kouluun. Kuljetuskustannuksen jaetaan kuntien kesken. Tämä erilliskuljetus tulee todennäköisesti jatkumaan myös lukuvuonna 2026-2027.

Kuljetusoppilaiden määrä tulee vähenemään lähivuosina. MDI:n tekemän selvityksen perusteella varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lasten määrä vähenee taajaman ulkopuolisilla alueilla merkittävästi. Palvelurakenneskenaarioista riippumatta kuljetusoppilaiden määrä vähenee eikä matkoihin tule merkittäviä muutoksia lyhyiden etäisyyksien vuoksi

5.2. Lukio-opetus

5.1.1 Kehitys ja nykytila / Opiskelijamäärän nykytila ja kehitys

Karkkilan lukio on kaupungin ainoa toisen asteen oppilaitos. Lukion opiskelijamäärä on viime vuosina ollut historiallisen suuri. Lukuvuonna 2024–2025 lukiossa opiskeli yhteensä 176 opiskelijaa. Ennakkotiedon perusteella lukuvuonna 2025–2026 opiskelijoita on 176.

On selvää, että Karkkilan pienenevät ikäluokat tulevat muutaman vuoden viiveellä vaikuttamaan myös lukion opiskelijamääriin. Pienenevä opiskelijamäärä aiheuttaa taloudellisia ja toiminnallisia haasteita. Taloudelliset haasteet perustuvat ennen kaikkea siihen, että lukiokoulutuksen rahoitus perustuu valtionosuusjärjestelmään, jossa valtio osoittaa koulutuksenjärjestäjille rahaa lukion opiskelijamäärän perusteella. Pienenevät ikäluokat tarkoittavat pieneneviä valtionosuuksia.

Tällä hetkellä Karkkilan lukion toiminta on hyvin kustannustehokasta, sillä kaksisarjaisessa lukiossa kaikille opiskelijoille pakollisten opintojaksojen ”perusryhmäkoko” on noin 30 opiskelijaa. Tällöin yhden opintojakson kustannukset opiskelijaa kohti ovat hyvin pieniä. Kun opiskelijamäärä laskee, myös ”perusryhmäkoko” laskee, minkä vuoksi kustannukset opiskelijaa kohti nousevat.

Pienenevät ikäluokat tulevat aiheuttamaan myös toiminnallisia haasteita. Opiskelijamäärän laskiessa nykyisen suhteellisen laajan opintojaksotarjottimen ylläpito voi olla haastavaa, kun opiskelijoita ei riitä kaikkiin tarjolla oleviin vapaaehtoisin opintoihin.

Tällä hetkellä noin puolet karkkilalaisista peruskoulun päättävistä oppilaista valitsee toisen asteen koulukseen Karkkilan lukion. Tulevina vuosina tavoitteena tulee olla Karkkilan lukioon hakevien opiskelijoiden määrän nostaminen 60 prosenttiin ikäluokasta - tämä vastaisi valtakunnallista keskiarvoa. Tällä hetkellä noin 18 prosenttia lukion opiskelijoista on muilta paikkakunnilta. Jatkossa on pohdittava keinoja myös heidän määränsä kasvattamiseen.

LUOKKA	YHTEENSÄ
22A	5
23A	33
23B	30
24A	29
24B	22
25A	27
25B	30
	176

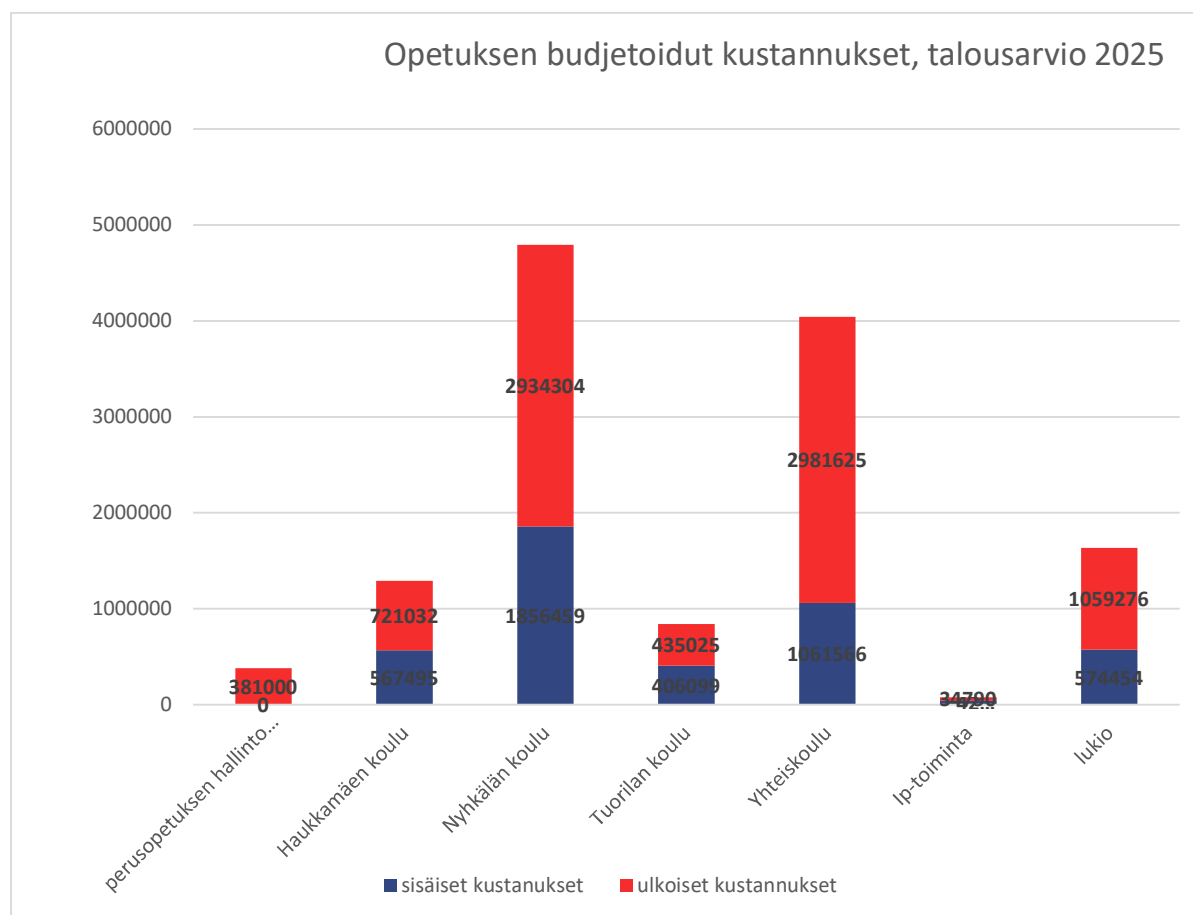
5.1.2 Lukio-opetuksen tulevaisuuden näkymät

Karkkilan lukion tulevaisuuden näkymät ovat pääosin positiiviset. Karkkilan lukio on hyvätasoinen oppilaitos, jossa suurin osa opiskelijoista valmistuu ylioppilaaksi kolmessa vuodessa. Opiskelijoille

teetettyjen kyselyiden perusteella voidaan sanoa, että ylivoimainen enemmistö opiskelijoista viihtyy lukiossa ja arvostaa saamaansa opetusta.

Nykyisellä opiskelijamäärällä lukio pystyy tarjoamaan monipuolisen opintotarjottimen, jossa on myös kattavasti koulukohtaisia opintojaksoja. Tulevaisuuteen kohdistuu kuitenkin haasteita, sillä kun opiskelijamäärä pienenevien ikäluokkien myötä pienenee, myös valtion koulutuksenjärjestäjälle osoittama valtionosuus pienenee. Kustannukset eivät todennäköisesti pienene yhtä nopeasti, sillä suuri osa kustannuksista tulee opettajien palkoista ja sisäisistä vuokrista.

5.3 Opetuksen kustannukset

Kustannuspaikka	sisäiset kustannukset	ulkoiset kustannukset	toimintakate yhteensä
perusopetuksen hallinto (kuljetukset, it)	0	-381000	-381000
Haukkamäen koulu	-567495	-721032	-1288527
Nyhkälän koulu	-1856459	-2934304	-4790763
Tuorilan koulu	-406099	-435025	-841124
Yhteiskoulu	-1061566	-2981625	-4043191
Ip-toiminta	-42344	-34790	-77134

lukio	-574454	-1059276	-1633730
-------	---------	----------	----------

6 VAPAA-AJAN PALVELUT

6.1 Nuorisopalvelut

Lakisääteisen nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee edistää nuorisolain mukaisia tavoitteita, joihin päästään luomalla edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Perusnuorisotyön kohderyhmää ovat 7–17-vuotiaat karkkilalaiset lapset ja nuoret. Perusnuorisotyö järjestää Nuorisotalolla viikoittain nuorten avointa toimintaa, kerhoja, loma-aikana päiväleiritoimintaa ja tapahtumia eri yhteistyötahojen kanssa. Jalkautuvaa nuorisotyötä tehdään yhdessä paikallisten järjestöjen ja vapaaehtoisten kanssa. Yhteistyötä tehdään myös kaikkien Karkkilan koulujen sekä ankkuritiimin kanssa, joka toimii Karkkilan, Lohjan ja Vihdin alueella. Ankkuritiimiin kuuluu poliisi, sosiaalityöntekijä, psykiatrinen sairaanhoitaja ja nuorisohjaaja. Heidän työnsä kohdistuu lasten ja nuorten (alle 18-vuotiaiden) hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennaltaehkäisemiseen.

Etsivää nuorisotyötä tehdään kahden etsivän nuorisotyöntekijän voimin. Etsivään nuorisotyöhön saadaan valtionavustus, joka haetaan vuosittain. Etsivien toimistot sijaitsevat kaupungintalolla, kirjaston yläkerrassa. Lisäksi etsivää nuorisotyötä tehdään Karkkilan yläkoulussa ja lukiossa, lähialueen oppilaitoksissa, nuorisotalolla, työpajalla ja kadulla. Etsivä nuorisotyöntekijä toimii nuoren tukena ja apuna, nuoren sitä tarvitessa ja se perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön. Karkkilan etsivät nuorisotyöntekijät ovat suorittaneet Aikalisä-koulutuksen. Aikalisätoiminnassa tarjotaan tukea ja ohjausta kaikille kutsunta-, varusmies- ja siviilipalvelusikäisille nuorille.

Koulunuorisotyötä tehdään hankemuotoisesti lukuvuosien 2025-2026 ja 2026-2027 ajan. Hankkeeseen on saatu Aluehallintovirastolta 80 000 euron avustus, joilla voidaan kattaa enintään 90 % toteutuneen hankkeen kokonaiskustannuksista. Hankkeen avulla on palkattu yksi koulunuorisotyöntekijä, joka työskentelee sekä alakouluilla että yläkoululla painottuvan tarpeen mukaisesti.

6.2 Nuorten työpajatoiminnot

Nuorten työpajan Ruukinpaja työllistää 16–29-vuotiaita karkkilalaisille nuoria sekä auttaa heitä arjen ja elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Tavoitteena on vähentää syrjäytymistä, osallistaa nuoria, tukea nuorten hyvinvointia ja yhteisöön kuulumisen tunnetta sekä tukea nuorta löytämään oma polkunsu kohti aikuisuutta. Työpajalla tuetaan ja vahvistetaan myös nuoren arjenhallinnan taitoja.

sekä itseluottamusta ja itsetuntemusta yksilövalmennuksen ja ryhmävalmennuksen avulla. Nuorten hakeutuessa pajalle heidän toiveita kuullaan ja nuorelle räätälöidään hänen tarpeitaan vastaava sopimus/tehtävät. Vuoden 2025 alussa TE-palvelut siirtyivät kuntien tehtäväksi. Tämä tuo myös muutoksia nuorten työpajalle sekä haastaa pohtimaan työtapoja ja työmuotoja uudestaan. Työpajalla on ollut kolme erilaista pajaa: starttipaja, mainospaja sekä puutyö-/yleistyöpaja. Lisäksi kaupungin sisällä tehdään tiivistä yhteistyötä muiden toimialojen kanssa, jolloin nuoria on mahdollista sijoittaa myös kaupungin muihin yksiköihin sekä tarvittaessa hoitaa kaupungin sisäisiä tehtäviä. Lisäksi Ruukinpajalla on tehty mm. alihankintatöitä paikallisille yrityksille, huonekalujen entisöintiä, graafisen alan työtehtäviä ja kiinteistönhoitoa. Nuorille järjestetään myös yritysvierailuja paikallisiin yrityksiin sekä järjestetään koulutuksia ja elämänhallintaan liittyviä tietoiskuja.

6.3 Työväenopisto

Karkkilan työväenopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tehtävänä on sekä valmentaa että tukea ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Opisto tarjoaa lukuvuonna 2025-2026 noin 138 kurssia, luentoja sekä tapahtumia uuden oppijoille ja harrastajille. Opetustunteja on suunniteltu yhteensä 4 408 tuntia. Määräaikaista opettajia opettajia työväenopistolla on lukuvuonna 2025-2026 noin 56 kappaletta. Vakituksessa palvelussuhteessa on työväenopiston rehtori (80 % työaika), sihteeri sekä liikunnan suunnittelijaopettaja, joka toimii 60 % työväenopistolla ja 40 % liikuntapalveluissa liikunnanohjaajana, Työväenopiston toimintaa säätelee laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) ja sen toiminta rahoitetaan suurelta osin (57 %) vapaan sivistystyön opetustuntikohtaisen valtionosuuden turvin.

6.4 Taiteen perusopetus

6.4.1 Taloudellinen tuki

Karkkilan kaupunki tukee taiteen perusopetusta kohdentamalla tukea kannatusyhdistysten ylläpitämiin Karkkilan kuvataidekouluun, Karkkilan musiikkikouluun ja Luoteis-Uusimaan Tanssiopisto Vinhaan. Tuen myöntämisen perusteita on päivitetty vuonna 2023. Tuki koostuu maksuttomista tiloista sekä erillisestä opetustuntimäärään perustuvasta toiminta-avustuksesta (taulukko alla). Taidekoulut antavat taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille.

Taidekoulu	Opetustunnit	Toimintatuki (22 €/h)	Vuokratuki (sisäiset vuokrat)	Tuki yhteensä
Tanssiopisto Vinha	1081	23 782	31 909	41 435
Kuvataidekoulu	520	11 960	51 651	63 611

Musiikkikoulu	2142	47 124	21 310	68 434
Yhteensä		82 866	104 870	256 346

6.4.2 Tilatarpeet

Kuvataidekoulu	Tanssiopisto Vinha	Musiikkikoulu
• luokkatila, uunitila, varasto, sihteerin huone • tila noin 12 oppilaalle • oppitunnit klo 15–20 välisenä aikana • miltei kaikki oppilaat kulkevat autolla, kolme opettajaa kulkee bussilla (sijainti)	• kaksi salia, peilit, pukutilat, ilmanvaihto, balettitanko, puvustotila, riittävä siivous • oppitunnit noin klo 16–21 välillä • tilojen osalta nykyisen kokoiset → väliseinän avausmahdollisuus hyvä • jotain opettajia tulee busseilla (sijainti)	• 4 luokkaa (1 teoriaan ja 3 yksilöopetukseen), varastotila, lukollinen toimisto, säilytystilaa (1 flyygeli, 5 pianoa + muut soittimet) • lisäksi kevyen musiikin ryhmät Nyhkälän ja Yhteiskoulun musiikkiluokissa ja laulua äänentoiston vuoksi Karkkilasalissa • opetusta klo 12-20:30

7 HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET

(YT-asiaa, ei julkista tässä vaiheessa.)

7.1 Vaikutukset varhaiskasvatuksen henkilöstöön

7.2 Vaikutus perusopetuksen henkilöstöön

7.3 Vaikutuksen lukion henkilöstöön

7.4 Vaikutukset muuhun henkilöstöön

8 KIINTEISTÖT JA TILAT

7.1 Varhaiskasvatuksen tilat

Högforsin päiväkoti

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Valtatie 22, 03600 Karkkila

Högforsin päiväkoti on huonossa kunnossa. Tilapalveluiden mukaisesti päiväkodin kunto-
luokka on 70,67 % ja sen korjausvelka on 161 637 euroa. Tulevina investointikohteina liikun-
tasalin lattian uusiminen, vesikaton ja ilmanvaihdon uusiminen sekä LVI-kokonaisuuden uu-
siminen. Mikäli päiväkotitoiminta jatkuu, niin toiminnan jatkaminen vaatii vuonna 2022 teh-
dyn tarveselvityksen mukaisen suunnittelun ja toteutuksen, joka pitää sisällään mm. wc-ti-
lojen uusimisen, käsienpesuaitaita ryhmätiloihin, eteistilojen uusimisen, toimistotilojen ja
muiden tilarakenteiden uusimisen (seinien siirtoja yms.), akustiikan ja äänierityksen paran-
tamisen.

Toivikkeen päiväkoti

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Pajakatu 15, 03620 Karkkila

Toivikkeen päiväkoti on hyvin huonossa kunnossa. Päiväkodin kuntoluokka on 63,60 % ja
sen laskennallinen korjausvelka on 190 601 euroa. Tulevia investointeja ovat vesikaton ja
julkisivun ja keittiökoneiden uusiminen sekä ilmanvaihdon korjaus. Mikäli päiväkotitoiminta
jatkuu, tulee päiväkoti peruskorjata ja päivittää paremmin nykyajan varhaiskasvatuksen tar-
peisiin sopivaksi.

Haukkamäen päiväkoti

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Vanha Turuntie 28, 03600 Karkkila

Haukkamäen päiväkodin tilat sijaitseva pääosin Haukkamäen koulun alueella sijaitsevassa
pienemmässä erillisessä piharakennuksessa

7.2 Esiopetus- ja koulutilat

Nyhkälän koulu

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Huhdintie 13, 03600 Karkkila

Nyhkälän koulu on hyvässä kunnossa. Koulurakennuksen kuntoluokka on 87,70 % eikä sillä ole korjausvelkaa. Rakennus on peruskorjattu vuonna 2016. Tulevien vuosien suuremmat investoinnit ovat tiilikatteen uusinta rakennuksen c- ja b-osiin.

Nyhkälän koulun oppilaskäyttöön soveltuvat tilat jakautuvat kokonsa puolesta seuraavasti:

Koko	määrä
50 m2 ->	18
40-49.9 m2	9
30-39.9 m2	5
20-29.9	7
10-19.9	7
5-9.9	7

Näiden tilojen lisäksi on velu-luokan vammaisille lapsille soveltuvat tilat, tanssiopisto Vinhan tilat (peilisalit ja toimisto), kuvis- ja tekstiilipaja (36 m2) sekä tekstiilityön tila (119 m2).

Haukkamäen koulu

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Vanha Turuntie 28, 03600 Karkkila

Haukkamäen koulu on hyvässä kunnossa. Koulurakennuksen kuntoluokka on 80,14 % eikä sillä ole korjausvelkaa. Rakennuksen julkisivu on uusittu ja maalämpö rakennettu. Huomioitava on, että Haukkamäessä on maalämpöjärjestelmän 15-vuotinen elinkaarisopimus, joten tulevaisuudessa tulisi kunnostaa sisätiloja. Mikäli muita suurempia muutoksia on tarpeen tehdä, myös käyttövesi ja ilmanvaihtoputket olisi järkevä samalla uusida.

Haukkamäen koulun oppilaskäyttöön soveltuvat tilat jakautuvat kokonsa puolesta seuraavasti:

Koko	määrä
50 m2 ->	7
40-49.9 m2	1
30-39.9 m2	1
20-29.9	1
10-19.9	-
5-9.9	2

Yhden yllä olevista 30-50+ m2 tiloista tulee olla henkilöstön taukotila.

Lisäksi Haukkamäessä on 1. kerroksessa tekstiilityöt tilat 46 m2 + 34,2 m2 sekä teknisen työn tilat 59 m2.

Tuorilan koulu

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Järvenpääntie 56, 03600 Karkkilan kaupunki

Tuorilan koulu on kohtuullisessa kunnossa. Koulurakennuksen kuntoluokka on 74,66 % ja korjausvelkaa on 13 317 euroa. Koulun julkisivut on kunnostettu sekä lisäksi kattoa on kunnostettu ja maalämpö rakennettu. Tulevia investointeja ovat liikuntasalin lattian uusiminen, keittiön uusiminen sekä käyttövesiputkiston uusinta. Mikäli rakennuksessa tehdään muutostöitä, olisi käyttövesiputkien uusinta kustannustehokkainta tehdä samalla.

Tuorilan koulun oppilaskäyttöön soveltuvat tilat jakautuvat kokonsa puolesta seuraavasti:

Koko	määrä	
50 m2 ->	4	
40-49.9 m2	1	
30-39.9 m2	1	100 /nykyinen rehtorin huone
20-29.9	5	101A/101B opetilaa / 4 x pukuhuone

Lisäksi Tuorilan koulun kellarikerroksessa on tekstiilityön tila 46,5 m2 sekä teknisen työt tilat n. 101 m2

Yhteiskoulu ja lukio

- täydennetään

7.3 Vapaa-ajan tilat

7.3.1 Nuorten työpaja

Omistus/vuokraus: vuokrattu Karkkilan valimokiinteistö Oy:lta

Vuokra-aika: 1.6.2025-31.5.2026

Vuokra: 5345,37 €/kk eli 64 144,44 €/vuosi

Osoite: Bremerintie 6, 03600 Karkkila

Karkkilan sivistystoimiala on vuokrannut v. 2021 Karkkilan Valimokiinteistö Oy:n tilan kooltaan 760 m2. Tiloista 325 m² on tilan yläkertaan sijoitettavaa konttoritilaa ja loput alakerrassa sijaitsevia tuotantotiloja 435 m², mm. tulityötila sekä maalaus- ja entisöintitiloja. Samalla tiloihin on tehty muutostöitä 36 600 € edestä, jonka takaisinmaksu on sovittu maksettavaksi vuokran yhteydessä. Kuukausittainen vuokra (sisältäen muutokset) on ollut 6100 €/kk.

Nuorten työpajatoimintaa uudistetaan 1.8.2025 alkaen niin, että osasta työpajan tiloja luovutaan. Jäljelle jäävä vuokra on noin 5345 €, joka sisältää muutostöiden osuutta 230,5 €/kk. Samalla tulee maksettavaksi alakerran muutostöiden osuus 9 334 €.

7.3.2 Nuorisotila

Omistus/vuokraus: vuokrattu Karkkilan kirjakauppa Oy:lta

Vuokra-aika: 1.6.2025-31.5.2026

Vuokra: 900 €/kk + alv eli 10 800 €/vuosi + alv.

Osoite: Huhdintie 5, 03600 Karkkila

Nuorisotila muutti entisestä kaupungin omistamista tiloista sisäilmahaasteiden vuoksi vuoden-vaihteessa 2024–2025 Karkkilan kirjakauppa Oy:n omistamiin tiloihin Karkkilan yhteiskoulun läheisyyteen. Nuorisotilan vuokrasopimusta jatkettiin määräaikaaisesti toukokuun 2026 loppuun, jotta nuorisotilalle löytyisi palveluverkkotarkastelun yhteydessä jokin pitkäaikainen tila mahdollisesti kaupungin omista kiinteistöistä. Tämänhetkiseen tilaan osallistujamäärä on rajattu 30 nuoreen.

7.3.3 Opistotalo ja kutomo

Omistus/vuokraus: omistaja Karkkilan kaupunki

Osoite: Anttilankatu 8, 03600 Karkkila

Työväenopiston rakennus, Anttilan talo, on iäkäs vuonna 1883 valmistunut rakennus kahdessa ei kerroksessa. Karkkilan työväenopiston sekä musiikkiopiston tiloina se on toiminut jo 90-luvulta asti. Tilan kunto on heikko sekä rakenteellisesti että sisäilmaltaan. Mikäli toimintaa rakennuksessa olisi tarkoitus jatkaa, tulisi talo remontoida perinpohjaisesti. Kaupunkikehityspalveluiden arvion mukaan tila vaatisi julkisivun, rungon ja ikkunoiden korjauksen sekä laajoja sisäpuolisia korjauksia ja kunnostuksia.

Tämän lisäksi rakennuksen pihamaalla on työväenopiston Kutomon tilat, jossa sijaitsevat työväenopiston kudontalaitteet.

7.4 Kaupungin tilojen kuntoluokitukset

Alla on Karkkilan kaupungin tilapalveluiden näkemys eri kohteiden kuntoluokista ja laskennallisesta euromääräisestä korjausvelasta. Taulukkoa tulkitaan niin, että mitä lähempänä kohteen kuntoluokka on 100 prosenttia, sitä paremmassa kunnossa kohde on. Rakennuksella ei katsota olevan korjausvelkaa, jos kuntoluokka on yli 75 %.

Rakennus	Kunto- luokka pro- sentteina	Korjausvelka 75 %

Haukkamäen koulu	80,14 %	
Tuorilan koulu	74,66 %	-13 317
Nyhkälän koulu	87,70 %	
Högforsin pk	70,67 %	-161 637
Toivikkeen päiväkoti	63,60 %	-190 601
Haapalan päiväkoti	47,86 %	-230 516
Haapalan päiväko- din kerhotilarak.	47,47 %	-45 755
Työväenopisto	49,14 %	-325 292
Työväenopiston ku- tomo	40,00 %	-181 807

7.5 Kustannustarkastelut

Rakennusten osalta Högforsin nykyisen päiväkodin tiloihin on tehty vuonna 2022 tarveselvitys, jonka mukaan rakennukseen on tehtävä remontti, mikäli siellä aiotaan varhaiskasvatustoimintaa jatkaa. Remontin toteutuminen on odottanut palveluverkkoselvityksen valmistumista. FCG:n sivistystoimen kiinteistöille tehdyn selvityksen osalta (kesä 2025) Högforsin korjauskustannukset ovat noin 2,71 miljoonaa euroa, mikäli se korjataan varhaiskasvatuskäyttöön ja noin 2,21 miljoonaa euroa, mikäli se korjataan vapaa-aikakeskukseksi tai muuhun muutostöitä vähemmän vaativaan käyt-

töön. Kustannusarvioissa on huomioitu myös liikuntasalin peruskorjauksen tarve, joka keskittyy erityisesti lattiaan. Muita yleisiä korjaustarpeita Högforsissa ovat mm. LVI-järjestelmä, vesikatto sekä ilmastointi.

Muiden päiväkotien osalta tulee huomioida, että Toivikkeen päiväkodin jatko vaatii myös peruskorjausta hyvin lyhyellä aikavälillä. Tämän korjauksen arvio FCG:n selvityksen mukaan on noin 0,66 miljoonaa euroa.

Nykyisten koulujen osalta kustannustarkastelussa on laskettu arviot sille, mitä Haukkamäen koulun ja Tuorilan koulun muuttaminen varhaiskasvatyksiköksi kustantaisi. FCG:n selvityksen mukaan Haukkamäen koulun muutostyöt varhaiskasvatuksen yksiköksi kuudelle ryhmälle (+pihan kivitalo 2 ryhmää) kustantaisi noin 2,14 miljoonaa euroa ja Tuorilan koulun muuttaminen 3-5 ryhmän päiväkodiksi noin 1,76 miljoonaa euroa.

Rak nimi	Korjausarvio (10v. PTS)	Muutosvaihtoehdon kustannukset	Muutostoimenpide
Haukkamäen koulu	0,93 milj. €	2,14 milj. €	Koulu lakkautetaan. Rakennus korjataan varhaiskasvatuksen käyttöön. Koulu lakkautetaan.
Tuorilan koulu	0,88 milj. €	1,76 milj. €	Rakennus korjataan varhaiskasvatuksen käyttöön. Rakennukseen keskitetään kaupungin esiopetus ja vuosiluokkien 1.-6. opetus.
Nyhkälän koulu	1,92 milj. €	-	
Yhteiskoulu ja lukio	2,89 milj. €	-	
Liikuntahalli ja Kita	0,91 milj. €	-	
Haukkamäen koulun pk	0,22 milj. €	-	Lisätään varhaiskasvatusryhmiä
Högforsin pk	2,71 milj. €	2,21 milj. €	Korjataan vapaa-aikakeskukseksi.
Toivikkeen päiväkot	0,66 milj. €	-	

Taulukko. FCG:n korjausarvio sekä muutosvaihtoehtojen kustannukset (sivistystoimen kiinteistöselvitys 2025)

8 PALVELUVERKKOVAIHTOEHDOT

8.1 Nykytila 0 / jatko ennallaan

Lyhyt kuvaus

- Kunnallinen varhaiskasvatus 0-5-vuotiaille Haukkamäen, Högforsin ja Toivikkeen päiväko-deissa sekä kahdella perhepäivähoitajalla.
- Esiopetus Haukkamäen, Nyhkälän ja Tuorilan kouluilla
- Haukkamäen koulussa vuosiluokat 1-6 (1-2 yhdysluokka, muut ominaan)
- Nyhkälän koulussa vuosiluokat 1-6 ja niiden pienluokkaopetus sekä vaikeimmin vammais-ten opetus luokille 1-9
- Tuorilassa vuosiluokat 1-6 (yhdysluokkaopetus)
- Yläkoulu ja lukio samoissa tiloissa. Yläkoulussa 7-9 opetus ja niiden pienluokkaopetus.
- Taiteen perusopetus kuvataidekoulun ja tanssiopisto Vinhan osalta Nyhkälässä. Musiik-kiopisto Työväenopiston tilloissa (Anttilan talo).
- Työväenopisto Anttilan talossa, kutomorakennuksessa sekä kouluilla ja palvelukeskusken tiloissa. Toimistot vuokrattu ulkopuolisilta.
- Nuorten työpaja Componentan vuokratiloissa.
- Nuorisotila vuokratiloissa.

Koonti tiloista

Säilytettävät tilat	Vaaditut toimenpiteet
Haukkamäen päiväkot	
Högforsin päiväkot	Vaatii muutokset varhaiskasvatukseen + Lvi yms.s elvityksen mukaan, jos käyttöä jatke-taan n. 2 710 000 €
Toivikkeen päiväkot	Vaatii remontin, n. 660 000 €
Haukkamäen koulu	
Nyhkälän koulu (Vinha, kuvis)	
Yhteiskoulun ja lukion tilat	
Anttilan talo/opistotalo + kutomo (työväen-opisto, musakoulu)	Vaatii täyden remontin, jotta käyttöä voidaan jatkaa
Nuorten työpaja, vuokratila	
Nuorisotila, vuokratila	Tila väliaikaisesti ok, mutta pidemmällä täh-täimellä liian pieni. Isommassa kulut nousevat.

8.2 Vaihtoehto 1

Lyhyt kuvaus

- Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Haukkamäen koulu muutetaan varhaiskasvatuksen yksiköksi ja tiloihin keskitetään koko kaupungin 0-5-vuotiaiden varhaiskasvatus.
- Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Tuorilan koulu muutetaan yhteisökeskukseksi, johon siirtyvät musiikkiopisto, kuvataidekoulu, työväenopisto ja nuorten työpajatoiminta.
- Nyhkälän koulu on vuosiluokkien 1-6 koulu, jossa yleisopetuksen ja 1-6 luokkien pienryhmäopetuksen lisäksi järjestetään vaikeimmin vammaisten oppivelvollisten TOI opetus, vuosiluokille 1-9.
- Nyhkälän koulun tiloissa järjestetään koko kaupungin esiopetus ja 6-vuotiaiden täydentävä varhaiskasvatus. Esiopetusta voidaan harkita järjestettäväksi myös Haukkamäen päiväkodissa, mikäli tiloja pystytään muodostamaan sinne tarpeeksi.
- Tanssiopisto Vinha jatkaa joko Nyhkälän koulun tiloissa tai siirtyy Tuorilan koulun tiloihin muun taiteen perusopetuksen kanssa.
- Vuosiluokkien 7-9 opetus ja lukiokoulutus jatkavat nykyisissä tiloissaan.
- Nuorisotilan osalta selvitetään mahdollisuus siirtää nuorisotila yhteiskoulun ja lukion tilojen yhteyteen tai Nyhkälän koulun nykyisen kuvataidekoulun tiloihin.

Koonti tiloista

Sivistystoimen käytössä jatkavat tilat	Sivistystoimen käytöstä poistuvat tilat
Haukkamäen päiväkotia (nyk. koulu): kaikki kuntatasoinen varhaiskasvatus. Ei perhepäivähoitoa.	Toivikkeen päiväkotia (oma)
Nyhkälän koulu: esiopetus, vuosiluokkien 1-6 opetus, pienluokkaopetus ja vaikeimmin vammaisten opetus	Högforsin päiväkotia (oma)
Yhteiskoulun ja lukion tilat: yläkoulun 7-9 opetus, pienryhmäopetus, lukio-opetus	Anttilan talo/opistotalo (oma)
	Componentan tilat/nuorten työpaja (vuokra) – 64 000 €
	Kustannus Mäkelän tilat/nuorisotila (vuokra) – 10 800 €

Muutoksen toimeenpano ja aikataulu

2025-2026

Perusopetuksen luokkien 1-6 toiminnan suunnittelu ja organisointi: henkilöstön ja huoltajien tiedotus ja yhteiset tilaisuudet, opetusryhmien muodostaminen lukuvuodelle 2026-2027, kuljetuksen ja muun käytännön toiminnan organisointi.

Haukkamäen koulun muuttaminen Haukkamäen päiväkodiksi. Suunnittelun kilpailuttaminen ja suunnitelman teko. Rakennuttajan kilpailuttaminen.

2026–2027

Syksystä 2026 Haukkamäen ja Tuorilan koulujen oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun. (Syksyn 2026 koko kaupungin 1-6 luokkien oppilasmäärän arvio 432 lasta. Vrt vuosi 2019, jolloin Nyhkälässä oli 438 lasta).

Haukkamäen päiväkodin muutostyöt alkavat ja kestävät noin vuoden.

Tuorilan koulun käyttö Tuorilan yhteisökeskuksena alkaa syksystä 2026.

2027–2028

Haukkamäen päiväkodin toiminta alkaa.

Kustannukset aikavälillä 2026-2030 (kesken)

(tarkemmin palveluverkko-koonnissa)

8.2 Vaihtoehto 2

Lyhyt kuvaus

- Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Haukkamäen koulu muutetaan varhaiskasvatuksen yksiköksi ja tiloihin keskitetään koko kaupungin 0-5-vuotiaiden varhaiskasvatus.
- Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaiden lähikouluksi osoitetaan Nyhkälän koulu, vuosiluokat 1-6.
- Nyhkälän koulu on vuosiluokkien 1-6 koulu, jossa yleisopetuksen ja 1-6 luokkien pienryhmäopetuksen lisäksi järjestetään vaikeimmin vammaisten oppivelvollisten TOI opetus, vuosiluokille 1-9.
- Nyhkälän koulun tiloissa järjestetään koko kaupungin esiopetus ja 6-vuotiaiden täydentävä varhaiskasvatus. Esiopetusta voidaan harkita järjestettäväksi myös Haukkamäen päiväkodissa, mikäli tiloja pystytään muodostamaan sinne tarpeeksi.
- Vuosiluokkien 7-9 opetus ja lukiokoulutus jatkavat nykyisissä tiloissaan.
- Taiteen perusopetus, nuorisotilat ja nuorten työpajan tilat ja toiminta sovitetaan jäljelle jääviin rakennuksiin. Toiminnan rajoittuminen iltakäyttöön.

Koonti tiloista

Sivistystoimen käytössä jatkavat tilat	Sivistystoimen käytöstä poistuvat tilat
Haukkamäen päiväkotiki (nyk. koulu): kaikki kuntatasoinen varhaiskasvatus. Ei perhepäivähoitoa.	Toivikkeen päiväkotiki (oma)
Nyhkälän koulu: esiopetus, vuosiluokkien 1-6 opetus, pienluokkaopetus ja vaikeimmin vammaisten opetus	Högforsin päiväkotiki (oma)
Yhteiskoulun ja lukion tilat: yläkoulun 7-9 opetus, pienryhmäopetus, lukio-opetus	Tuorilan koulu (oma)
	Anttilan talo/opistotalo (oma)
	Componentan tilat/nuorten työpaja (vuokra) – 64 000 €
	Kustannus Mäkelän tilat/nuorisotila (vuokra) – 10 800 €

Muutoksen toimeenpano ja aikataulu

2025-2026

Perusopetuksen luokkien 1-6 toiminnan suunnittelu ja organisointi: henkilöstön ja huoltajien tiedotus ja yhteiset tilaisuudet, opetusryhmien muodostaminen lukuvuodelle 2026-2027, kuljetuksen ja muun käytännön toiminnan organisointi.

Haukkamäen koulun muuttaminen Haukkamäen päiväkodiksi. Suunnittelun kilpailuttaminen ja suunnitelman teko. Rakennuttajan kilpailuttaminen.

2026–2027

Syksystä 2026 Haukkamäen ja Tuorilan koulujen oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun. (Syksyn 2026 koko kaupungin 1-6 luokkien oppilasmäärän arvio 432 lasta. Vrt vuosi 2019, jolloin Nyhkälässä oli 438 lasta).

Haukkamäen päiväkodin muutostyöt alkavat ja kestävät noin vuoden.

2027–2028

Haukkamäen päiväkodin toiminta alkaa.

Kustannukset (kesken)

tarkemmin palveluverkkokokoonnissa

6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI ERI SKENAARIOISSA

6.1 Lapsivaikutusten arviointi

Palvelurakenneselvityksen ennakkovaikutusten arvioinnissa keskeinen osuus on lapsivaikutusten arvioinnilla. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoimista ja seurantaan. Sen avulla voidaan selvittää, millaisia hyötyjä tai haittoja erilaisilla lapsiin kohdistuvilla päätöksillä aiheutetaan.

Lapsivaikutusten arviointi perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, erityisesti lapsen edun ensisijaisuuteen sekä lapsen oikeuteen osallistua ja vaikuttaa. Lapsivaikutusten arvioinnissa on kyse erilaisten päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten ennakoimista ja seurantaan: miten lapsen oikeudet toteutuvat ja millaisia hyötyjä tai haittoja lapsiin kohdistuvilla päätöksillä ja toiminnalla aiheutetaan?

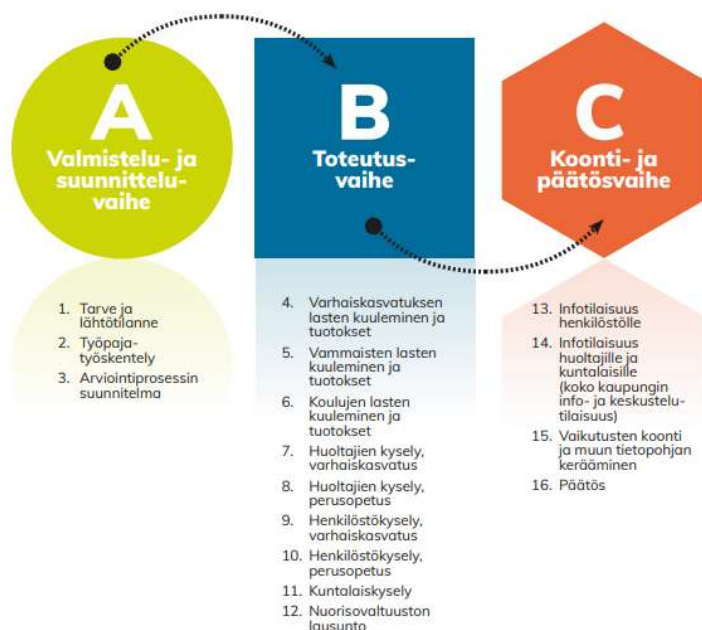
Lapsen oikeuksien yleissopimus heittääkin aikuisille haasteen: miten me aikuiset kykenemme kuulemaan ja ymmärtämään lapsen näkemyksiä? Miten me annamme lapsille mahdollisuuksia tuoda esiin näkemyksiään heidän omissa toimintaympäristöissään kodeissa, varhaiskasvatuksessa, kouluissa tai harrastuksissa? Millaisia menetelmiä käytämme lapsen kuulemiseen? Lapsivaikutusten arviointi tekee näkyväksi ehdotuksen hyödyt, haitat ja mahdolliset ristiriidat. Lapsivaikutusten arviointi kiinnittää huomion yksittäisiä tavoitteita laajempaan kokonaisuuteen: miten päätösehdotus vaikuttaa lasten ja nuorten terveyteen, ihmissuhteisiin, oppimiseen, vapaa-aikaan jne. Se tuo näkyviin lasten omat näkökulmat – lapsivaikutusten arviointiin kuuluu myös lasten näkemysten selvittäminen sekä auttaa erityisesti taloudellisesti hankalassa tilanteessa varmistamaan, että resurssit käytetään oikeudenmukaisesti, tarkoituksenmukaisesti ja lasten edun mukaisesti.

Usein lapsilähtöisten menetelmien käyttö vaatii aikaa ja aikuisen kykyä myös tulkita lapsen viestejä. Lapsi voi esimerkiksi kehonkielellään, leikin tai sadutuksen avulla kertoa kokemusmaailmastaan. Lapsia voi myös ohjata tuottamaan aikuisille tietoa tietystä ilmiöstä tai ympäristöstä esimerkiksi pyytämällä heitä valokuvaamaan tai piirtämään heille merkityksellisistä asioista.

Lapsilähtöiset menetelmät koetaan kuitenkin usein työläiksi ja aikaa vieviksi erilaisten päätösten ja toimintasuunnitelmien valmistelussa. Lapsen kuulemisella ei tarkoiteta ainoastaan yksisuuntaista lapsen kuulemistä, vaan tarvitaan vuoropuhelua, asioiden yhdessä pohtimista aikuisten ja lasten kesken kaikissa lasten toimintaympäristöissä. Aikuisten on hyvä muistaa, että vaikka lapset ovat aktiivisia oikeuksien haltijoita, ovat he samalla vajaavaltaisia ja tarvitsevat monella tapaa aikuisten apua siihen, että heidän näkemyksensä tulee esiin ja vakavasti otetuksi.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL) on laatinut prosessin lapsivaikutusten arvioinnille (kuva 5). Tämä liittyy lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan ja on ollut hallituksen kärkihanke. Prosessin ensimmäinen vaihe on valmistelu- ja suunnitteluvaihe. Siinä kartoitetaan lähtötilanne ja määritellään tarve koko prosessille. Toteutusvaiheessa järjestetään kuulemiset niin lapsille, huoltajille, henkilöstölle ja kuntalaisille sekä nuorisovaltuustolle. Koonti- ja päätös vaiheessa keskitytään tiedottamiseen ja kuntalaisten informoimiseen, vaikutusten koontiin ja muun tietopohjan kehittämiseen.

LAPSI- VAIKUTUSTEN ARVIOINTI- PROSESSIN KOLME VAIHETTA

Kuva 5. Lapsivaikutusten arvioinnin prosessi (THL)

Päiväkodit vaatisivat mittavia investointeja, joten on perusteltua keskittää varhaiskasvatuspalvelut hyväkuntoisille kouluille. Kaupungin oppilasmäärää seurataan ja sen perusteella päätetään jatko-toimenpiteistä.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty lähtötilanteessa tunnistettuja vaikutuksia tarkastelun kohteina oleviin eri skenaarioihin. Päätösvaihtoehtoja tarkastellaan erityisesti seuraavista lasten oikeuk-sien sopimuksen näkökulmista:

- syrjimättömyys (LOS 2 artikla),
- lapsen oikeus kehittymiseen (LOS 6 artikla),
- lapsen koulutuksen päämäärät (LOS 29 artikla),
- lapsen oikeus saada opetusta (LOS 28 artikla)

6.2 Kuulemisten toteuttaminen

Karkkilan asukkaille tulee antaa mahdollisuus antaa oma mielipiteensä päätöksenteon tueksi palveluverkkoon liittyen. Kuulemiset ovat yleensä olleet väline valmistelulle päätösten teon näkökulmasta. Kuulemiset järjestetään niin lapsille, huoltajille, henkilöstölle ja kuntalaisille sekä nuorisovaltuustolle.

Suurimman muutokset koskevat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen luokkin 1-6 palveluita ja niiden järjestämistä.

Kuntalaisille järjestetään avoin keskustelu- ja kuulemisilta ennen päätöksentekoa.

Täydentyy.

6.3 Koonti ja päätösvaihe

...

